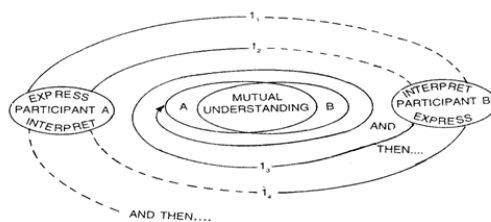

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาภายใต้หัวข้อ “การข้ามผ่านทางสื่อสารของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน” ผู้วิจัยศึกษาบนจุดยืนของสำนักเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนด (Technology Determinism) ที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการสื่อสารในฐานะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการข้ามผ่านทางสื่อสารที่เกิดขึ้นจากการสร้างความหมายของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านในแต่ละลำดับ โดยศึกษาลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปขององค์ประกอบการสื่อสาร รวมถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสร้างความหมายทั้งในระดับของการสื่อสารและอัตตะการสื่อสารของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน

ในเบื้องต้น ผู้วิจัยขอทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายพื้นฐานของการสื่อสารของมนุษย์ มนุษย์ทำการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน (mutual understanding) (อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ , 2525) และผู้วิจัยจะใช้เป้าหมายพื้นฐานนี้ในการวิเคราะห์การสื่อสารที่เกิดขึ้นในแต่ละลำดับของการสร้างความหมายบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน โดยการสื่อสารอันเป็นกิจกรรมที่มนุษย์กระทำขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันนี้ ถูกอธิบายออกมาเป็นแบบจำลองการสื่อสารเชิงคู่เข้าของคินเซด ความเข้าใจร่วมกันเกิดขึ้นโดยการสร้างและร่วมกันใช้สารสนเทศระหว่างผู้กระทำการสื่อสาร โดยผู้กระทำการสื่อสารแต่ละฝ่ายจะรับและตีความสารสนเทศและถ่ายทอดสารสนเทศกลับไป-มา จนทั้งสองฝ่ายเกิดความเข้าใจร่วมกัน ตามรูปแบบจำลองการสื่อสารเชิงคู่เข้าด้านล่างนี้

รูปที่ 2.1 แบบจำลองการสื่อสารเชิงคู่เข้าของคินเซด

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบจำลองการสื่อสารดังกล่าวอธิบายการสื่อสารในลำดับที่ 1 ซึ่งคือการสื่อสารในรูปแบบพระราชหัตถเลขาส่วนพระองค์ระหว่างพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนโรดม ทั้งนี้เพราะการสื่อสารในลำดับนี้มีลักษณะของการรับและส่งข้อมูลสารสนเทศ - จดหมาย - ที่ค่อนข้างเป็นจังหวะและมีลักษณะที่เป็นปริวรรตชัดเจนกว่าการสื่อสารในอีกสองลำดับที่เหลือ

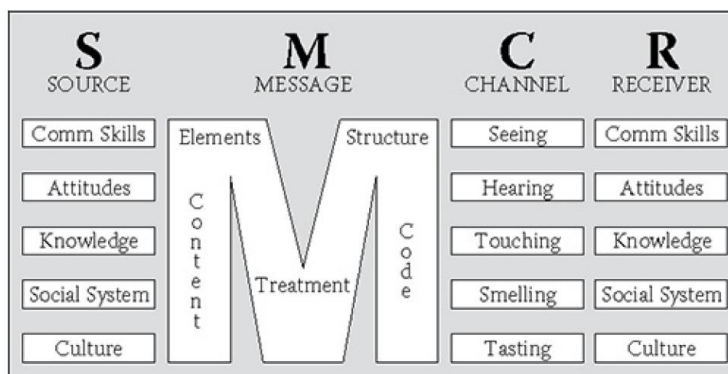
การศึกษาเรื่องการข้ามผ่านทางกรสื่อสารเป็นการศึกษาเพื่อคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงของสื่อและสารที่ใช้ในการสร้างความหมาย สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูป(morphosis) ที่คนทั่วไปคุ้นเคยคือแนวคิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งมีชีวิตในทางชีววิทยาที่เรียกว่าการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง(metamorphosis) (สุธรรม อารีกุล , 2559) ซึ่งมีด้วยกัน 4 ลักษณะ คือ 1. การเปลี่ยนแปลงรูปร่างน้อย(gradual metamorphosis) ลูกแมลงที่ฟักออกจากไข่จะมีลักษณะคล้ายพ่อแม่มีความแตกต่างอยู่บ้างที่จะสังเกตเห็นได้ว่าไม่เหมือนพ่อแม่ เช่น ปีกยังไม่เจริญออกมายังคงเห็นเป็นติ่งอยู่เท่านั้น ลูกแมลงประเภทนี้เรียกว่าตัวอ่อน(nymph) 2. การเปลี่ยนแปลงรูปร่างกึ่งสมบูรณ์ (incomplete metamorphosis) สิ่งมีชีวิตที่พวกตัวอ่อนอาศัยอยู่ในน้ำ ในขณะที่ตัวที่โตเต็มที่อาศัยอยู่บนบก ตัวอ่อนยังคงลักษณะให้เห็นว่าคล้ายแมลงที่โตเต็มที่ เช่น ร่างกายแบ่งเป็น 3 ส่วน มีขา 6 ขา แต่รูปร่างลักษณะแตกต่างจาก พ่อ แม่ โดยสิ้นเชิง เช่น ตัวอ้ายมิ่ง หรือแมลงปิดหน้า อีนิ่ว ละง่า หน้าง่าซึ่งเป็นตัวอ่อนของแมลงปออาศัยอยู่ในน้ำ รูปร่างลักษณะต่างไปจากแมลงปอซึ่งอาศัยอยู่บนบกโดยสิ้นเชิง 3. การเปลี่ยนแปลงรูปร่างสมบูรณ์ (Complete metamorphosis) คือลูกมีการเจริญเติบโตโดยมีรูปร่างที่ผิดแปลกไปจากพ่อแม่โดยสมบูรณ์ เช่น ผีเสื้อ แมลงวัน เมื่อยังเล็กอยู่มีรูปร่างเหมือนตัวหนอน ดูไม่ออกว่าเป็นแมลง มีวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ตลอดจนอาหารที่แตกต่างไปจากพ่อแม่โดยสิ้นเชิง ก่อนจะเป็นตัวเต็มวัยก็เข้าดักแด้ รูปร่างของดักแด้ก็ต่างออกไปจากหนอนและตัวเต็มวัย และ 4. การเปลี่ยนแปลงรูปร่างขั้นสูง (hyper metamorphosis) ลักษณะการเปลี่ยนแปลงรูปร่างเหมือนกับแบบสมบูรณ์ ต่างกันที่ในระยะที่ฟักออกจากไข่ จะมีรูปร่างเป็นตัวอ่อน มีร่างกายแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ หัว ออก และท้อง มีขา 3 คู่ แต่เมื่อลอกคราบแล้ว ต่อไปจะมี

ลักษณะเป็นตัวนอน ก่อนที่จะเข้าดักแด้ แมลงพวกนี้จึงมีขั้นตอนการ เจริญเติบโตเป็น 3 ระยะคือ ระยะไข่ ตัวอ่อน ตัวนอน ดักแด้ และตัวเต็มวัย

แนวคิดข้างต้นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของสิ่งมีชีวิต ในทางชีววิทยา ผู้วิจัยใช้แนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของสื่อและสารในการสร้างความหมายแบบข้ามผ่านการสื่อสาร แนวคิดที่พูดถึงการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของสื่อเรียกว่า mediamorphosis (Fidler , 1997) ที่พูดถึงหลักการพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงรูปไว้ว่า สื่อใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างทันทีและ อย่างเป็นอิสระ – สื่อใหม่ค่อย ๆ เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของสื่อเก่า และเมื่อ เกิดรูปแบบใหม่ขึ้น รูปแบบเก่าที่เคยมีมาจะมีแนวโน้มที่จะต้องปรับตัวและวิวัฒน์ตัวเองไป เรื่อย ๆ แทนที่จะสูญหายไป เหตุผลที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับตัวสื่อ เพราะตัวสื่อเป็น องค์ประกอบของการสื่อสารที่สำคัญที่ใช้ในการสร้างความหมาย นอกจากตัวสื่อที่ถือเป็น องค์ประกอบหลักในการสร้างความหมายแล้ว ในการสร้างความหมายต้องอาศัย องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาสร้างความหมายด้วยเช่นกัน ทั้งนี้แนวคิดต่อไปที่ผู้วิจัยใช้ คือการทำความเข้าใจองค์ประกอบของการสื่อสาร

สำหรับองค์ประกอบการสื่อสารที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือองค์ประกอบการสื่อสารในยุคดิจิทัล (ศิริชัย ศิริกายะ , 2557) ซึ่งแบ่งองค์ประกอบ การสื่อสารออกเป็นองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบปฏิบัติการ สำหรับองค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1. ผู้ทำการสื่อสาร 2. ตัวสื่อ/ช่องทาง 3.ตัวสาร และ 4.บริบท องค์ประกอบ ปฏิบัติการประกอบด้วย 1. รหัส 2.ปฏิริยาตอบกลับ และ 3. สิ่งรบกวน องค์ประกอบ ทั้งหมดถูกนำมาประกอบเป็นแบบจำลองตามโครงสร้าง DNA ของมนุษย์ โดยมีเกลียว ของสาย DNA แทนผู้ทำการสื่อสาร เกลียวดังกล่าวคล้ายบันไดวนโดยขั้นบันไดเปรียบได้ กับตัวสื่อ ตัวสาร ตัวบริบท และปฏิริยาตอบกลับ โครงของบันไดวนคือผู้ทำการสื่อสารที่ มีการสลับบทบาทของผู้ส่งสารกับผู้รับสารซึ่งในแต่ละตัวถูกจัดการให้เกิดความหมาย เกิดขึ้นด้วยรหัสตัวสื่อ รหัสตัวสาร รหัสตัวบริบทและปฏิริยาตอบกลับซึ่งผูกมัดรวมติดกัน ไว้เพื่อทำให้เกิดความหมายขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยจะอธิบายการข้ามผ่านการสื่อสารของบท

พระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านโดยใช้การวิเคราะห์ลักษณะขององค์ประกอบการสื่อสารข้างต้นเพื่อให้เห็นว่าองค์ประกอบการสื่อสารแต่ละประเภทแสดงบทบาทร่วมกันในการสร้างความหมาย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้คำอธิบายองค์ประกอบการสื่อสารอื่น ๆ ประกอบการอธิบาย โดยในที่นี้ผู้วิจัยใช้คำอธิบายองค์ประกอบการสื่อสารจากแบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล(อ้างถึงใน ธิรนันท์ อนุวัชศิริวงศ์ , 2557) ที่ใช้อธิบายลักษณะของการสื่อสารเชิงเส้นตรง ประกอบด้วยองค์ประกอบได้แก่ ผู้ส่งสาร , สาร , ช่องทาง , ผู้รับสารและการป้อนกลับ ทั้งนี้ความน่าสนใจของแบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โลคือเบอร์โลได้อธิบายลักษณะขององค์ประกอบแต่ละอย่างไว้ และผู้วิจัยมีความเห็นว่ลักษณะขององค์ประกอบที่เบอร์โลอธิบายไว้นี้เหมาะสมที่จะนำมาใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำอธิบายองค์ประกอบด้านช่องทางการสื่อสาร(channel) ให้พิจารณาที่ผัสสะทั้ง 5 อย่างของมนุษย์ที่ใช้ในการรับประสบการณ์อันได้แก่ การฟัง , การมองดู , การสัมผัส , การดมกลิ่นและการรับรส โดยคำอธิบายเหล่านี้สามารถนำมาใช้อธิบายลักษณะของสื่อที่นำเสนอพบพระราชนิพนธ์ไกลบ้านในแต่ละลำดับได้ เมื่อพิจารณาที่การสร้างความหมายในลำดับที่ 1 ลักษณะของพระราชหัตถเลขา ช่องทางการสื่อสารที่ใช้เป็นเพียงการอ่านจากลายพระหัตถ์เท่านั้น ต่อมาเมื่อมีการแปลงพระราชหัตถเลขาทั้ง 43 ฉบับเป็นหนังสือเล่ม ลักษณะของช่องทางการสื่อสารยังคงเป็นการมองดู แต่เพิ่มจากการมองดูหรืออ่านเพียงแค่ตัวอักษรมาเป็นการอ่านตัวอักษรและดูภาพถ่ายประกอบ และลำดับต่อมาเมื่อพบพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านถูกนำเสนอในรูปแบบรายการสารคดีอาหารทางโทรทัศน์ ลักษณะของช่องทางการสื่อก็เพิ่มขึ้นเป็นการมองดูภาพ , การอ่านข้อความที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์ และการฟังเสียงต่าง ๆ ที่ใช้ในรายการ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาที่รายละเอียดเหล่านี้อันประกอบอยู่ในองค์ประกอบด้านช่องทางการสื่อสาร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการพิจารณาช่องทางการสื่อสารดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการอธิบายคุณลักษณะของสื่ออย่างที่แม้คุณเสนอให้ความสนใจกล่าวคือ แม้คุณเสนอเองก็พิจารณาสื่อในมิติของการสร้างประสบการณ์ให้แก่มนุษย์ผ่านผัสสะต่าง ๆ เช่นกันซึ่งจะอธิบายส่วนนี้ในลำดับถัดไป ทั้งนี้แบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โลมีลักษณะดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 2.2 แบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล

เมื่อเข้าใจองค์ประกอบของการสื่อสารแล้ว แนวคิดต่อมาที่ผู้วิจัยใช้เพื่อศึกษาการข้ามผ่านทางการสื่อสารของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านได้แก่แนวคิดที่ใช้อธิบายความสัมพันธ์ของตัวสื่อและตัวสารที่ใช้ในการสร้างความหมายได้ แนวคิดดังกล่าวได้แก่แนวคิดเรื่องสื่อคือสาร (medium is the message) ของแม็คลูฮัน (McLuhan, 1964) ที่กล่าวถึงอิทธิพลของสื่อที่ไปกำหนดให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงที่ว่านี้คือการเปลี่ยนแปลงของสื่อที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้าได้กลายเป็นตัวสารของสื่ออีกประเภทหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อที่มีต่อกระบวนการสื่อสารโดยตรง ซึ่งสามารถนำมาอธิบายลักษณะของการสื่อสารแบบข้ามผ่านของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านได้ เพราะบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านได้ถูกสร้างขึ้นในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เมื่อเรามองลำดับของกาสร้างรความหมายของเรื่องไกลบ้าน เราจะพบว่าบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน เริ่มต้นมาจากพระราชหัตถเลขาส่วนพระองค์ จากนั้นถูกเปลี่ยนรูปมาสู่สื่อหนังสือเล่ม และได้นำเนื้อหาส่วนหนึ่งไปพัฒนาสู่รายการสารคดีอาหารทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยมองว่าลักษณะของการสร้างเนื้อหาดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงของตัวสื่อและตัวสารในลักษณะที่สื่อในลำดับก่อนหน้าได้กลายเป็นสารของสื่อในลำดับหลัง นอกจากสื่อและสารแล้วในการสร้างความหมายหรือกระบวนการสื่อสารยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของสื่ออีกแนวคิดที่ผู้วิจัยเลือกมาใช้เพื่ออธิบายการสร้างความหมายที่เกิดขึ้นคือแนวคิดเรื่องอคติของสื่อในการสื่อสาร (media bias of communication)

แนวคิดเรื่องอคติของสื่อในการสื่อสารถูกนำเสนอโดยอีนนิส

(McQuail 1994) อีนนิสมองสื่อว่าเป็นสิ่งที่ต่อขยายความคิดของมนุษย์และเชื่อว่าช่วงเวลาที่สำคัญในประวัติศาสตร์เป็นผลมาจากการใช้สื่อที่โดดเด่นในยุคนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคืออะไรที่เกิดขึ้นและมองเป็นสิ่งสำคัญในประวัติศาสตร์ล้วนถูกกำหนดโดยสื่อ (Little John , 2007) อีนนิสชี้ให้เห็นว่าสื่อมีอคติต่อการสื่อสารในมิติด้านเวลาและสถานที่ (time and space) ที่แตกต่างกัน สื่อที่หนัก (heavy media) เช่น แผ่นหนังสือพิมพ์ที่ใช้เขียนบันทึก , ดินเหนียว หรือก้อนหินมีความทนทาน คงทน สื่อลักษณะเช่นนี้จัดเป็นสื่อที่ผูกพันกับมิติด้านเวลา ในขณะที่สื่อที่ผูกพันกับสถานที่ เช่น กระดาษ มีลักษณะเบาและง่ายต่อการขนส่ง ดังนั้นสื่อประเภทนี้จะส่งเสริมการสื่อสารจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

แนวคิดเกี่ยวกับอคติของสื่อข้างต้นนี้ผู้วิจัยมองว่าสามารถนำมาใช้เพื่อศึกษาลักษณะการสร้างเนื้อหาของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านได้ ทั้งนี้เพราะบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านถูกนำเสนอผ่านเทคโนโลยีของสื่อที่แตกต่างกันทั้งเทคโนโลยีการเขียน , การพิมพ์ และการบันทึกเป็นรายการโทรทัศน์ การใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกันผู้วิจัยมองว่าน่าจะส่งผลต่อการสื่อสารในมิติด้านเวลาและสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป

เมื่อพิจารณาลำดับการสร้างเนื้อหาของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน เราจะเห็นได้ว่าการนำเสนอเนื้อหาของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านในแต่ละลำดับจะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสื่อและสารตามที่แม็คคูแฮนได้กล่าวไว้คือสื่อหนึ่งกลายเป็นเนื้อหาของสื่ออีกประเภทหนึ่ง ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นเช่นไร ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ให้เห็นในบทถัดไป แต่ ณ จุดนี้หากผู้ใดเคยอ่านพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านฉบับหนังสือ ก็พอจะทราบได้ว่าบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านฉบับหนังสือนั้นนำเสนอเนื้อหาที่มาจากพระราชหัตถเลขาที่ถูกบันทึกขึ้นผ่านการจดปากกาลงบนกระดาษของรัชกาลที่ 5 นอกจากนี้ ในงานวิจัยฉบับนี้ยังศึกษาการข้ามผ่านของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านไปสู่สื่อโทรทัศน์ในรูปแบบรายการสารคดีอาหาร ซึ่งแน่นอนว่าเนื้อหาที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ก็มาจากสื่อหนังสือเล่มนั่นเอง

จากการทำความเข้าใจคุณลักษณะของสื่อและอิทธิพลของสื่อที่ไปกำหนดให้สื่ออีกประเภทได้กลายมาเป็นตัวสารของตนเอง ประกอบกับแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงรูปทางการสื่อสาร ที่ได้กล่าวว่าสื่อเก่าไม่ได้ตายไปหากแต่ต้องปรับตัวเอง เพื่อให้อยู่รอด แนวคิดหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงการปรับตัว และการพาตัวเองเข้าไปรวมอยู่กับสื่ออีกประเภทคือแนวคิดเรื่องการผสมผสาน(hybrid) ซึ่งแม็คลูแฮน (1964) ได้กล่าวไว้ถึงปรากฏการณ์การผสมผสาน หรือการพบกันของสองสื่อว่าคือช่วงเวลาที่เกิดขึ้นจริงเป็นปรากฏการณ์ที่รูปแบบใหม่ได้ถือกำเนิดขึ้น เป็นช่วงเวลาของการเป็นอิสระและปลดปล่อยจากสภาวะดั้งเดิมที่สื่อเคยสร้างให้เกิดขึ้นกับผัสสะต่างๆ ของคนเรา

เมื่อพิจารณาที่การสร้างความหมายของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน จากที่กล่าวไปข้างต้นจะเห็นว่าบทพระราชนิพนธ์ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปไปตามลำดับ อิทธิพลของสื่อหนึ่งไปกำหนดให้สื่อหนึ่งกลายมาเป็นสารของตัวมันเอง ในบางลำดับสื่อและสารถูกนำเสนอใหม่โดยการแปลงรูปตัวใดตัวหนึ่งหรือทั้งสององค์ประกอบ ทั้งสื่อและสารก็ยังคงต้องเกาะติดกันไปตลอดเพราะถือเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างความหมาย แต่ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจรูปแบบของการเกาะติดกันของสื่อกับสื่อ , สารกับสาร หรือสื่อกับสาร เราต้องทำความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันขององค์ประกอบสองสิ่งที่แตกต่างกัน นั่นคือแนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์(symbiosis) คิไซ คุโรคาวา (อ้างถึงในกฤษณ์ ทองเลิศ, 2545) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ อันเป็นหลักของการผสมผสานกันขององค์ประกอบที่แตกต่างกันของสรรพสิ่งต่างๆ แนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญกับมิติด้านการสร้างสรรค์ความหมายโดยเห็นว่าชีวิตคือการสร้างสรรค์ขึ้นของความหมาย แนวคิดนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้อธิบายการสร้างสรรคขึ้นงานในลักษณะที่เป็นการข้ามผ่านทางการสื่อสารได้

ศิริชัย ศิริกายะ (2558) ได้เสนอแนะให้ใช้แนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์ในสาขาชีววิทยาซึ่งมีอยู่ด้วยกันสามรูปแบบเพื่ออธิบายการอยู่ร่วมกันในการสร้างความหมายในการสื่อสาร ทั้งนี้รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางชีววิทยาทั้งสามรูปแบบมีดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์แบบพึ่งพา (mutualism) เป็นการอยู่ร่วมกันที่ทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกันและแยกจากกันไม่ได้ จะเกิดผลเสีย จึงเป็นสถานการณ์ที่ผูกมัดติดอยู่กันตลอดไป
2. ปฏิสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกัน (commensalism) เป็นการอยู่ร่วมกันที่ฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ อีกฝ่ายหนึ่งก็ไม่เสียประโยชน์ ดังนั้นถ้าฝ่ายได้ประโยชน์แยกจากไปก็จะเกิดผลเสียจากฝ่ายที่ได้ประโยชน์เอง
3. ปฏิสัมพันธ์แบบปรสิต (parasitism) เป็นการอยู่ร่วมกันของผู้ที่มาเกาะติดอาศัยอยู่ (parasite) กับตัวผู้ให้อาศัย (host) ผู้ที่มาเกาะอยู่จะได้ประโยชน์ แต่ถ้าแยกออกไปก็จะเสียประโยชน์และอาจเจริญเลวลงหรือเสียประโยชน์ แต่ถ้าไม่มีผู้มาเกาะติดอยู่ก็จะได้ไม่ได้และไม่เสียประโยชน์ โดยแนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์นี้เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสร้างสรรคงานในรูปแบบงานผสมผสานองค์ประกอบที่แตกต่าง (hybrid) นั่นเอง

การผสมผสานของระหว่างสื่อเกิดขึ้นได้เมื่อสื่อที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้าพยายามปรับตัวเพื่อให้อยู่รอดเมื่อสื่อใหม่เกิดขึ้น หรือในบางลักษณะคือสื่อเดิมนั้นต้องเข้าไปรวมกับอีกสื่อหนึ่งในลักษณะที่เป็นสารของสื่อใหม่ หรือที่แม็คคูลูแฮนกล่าวไว้ว่า สื่อคือสาร – the medium is the message - นั่นเอง

เพื่อให้สามารถอธิบายได้ว่าสื่อแต่ละสื่อเกิดการผสมผสานกันได้อย่างไร ผู้วิจัยต้องเข้าใจ**ธรรมชาติของสื่อ** ทั้งลักษณะของสื่อโดยรวมและลักษณะของสื่อแต่ละประเภท ทั้งนี้ก็คิดทางด้านการสื่อสารได้จำแนกสื่อด้วยเกณฑ์ต่างๆ มากมาย แม็คคูลูแฮนใช้เกณฑ์ด้านการรับสัมผัสที่คนเราได้จากสื่อจำแนกสื่อออกเป็นสองประเภท คือ สื่อร้อนและสื่อเย็น (hot and cool media) สื่อร้อนเป็นสื่อที่จะช่วยต่อขยายการรับรู้ออกไปอย่างมาก เขาใช้คำว่า 'high definition' สำหรับอธิบายลักษณะดังกล่าว high definition ตามความหมายของแม็คคูลูแฮนคือ สภาวะของการถูกเติมเต็มด้านข้อมูลอย่างดีเยี่ยม เขายกตัวอย่างว่า ภาพถ่าย มีลักษณะที่เรียกว่า high definition แต่การ์ตูนนั้นมีลักษณะ low definition ทั้งนี้เพราะ การ์ตูนให้ข้อมูลด้านภาพเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เช่นเดียวกับ

โทรศัพท์ ที่เป็นสื่อเย็น มีลักษณะของ low definition เพราะหูของคนเราได้รับข้อมูลอย่างจำกัด และคำพูดเป็นสื่อเย็นเพราะข้อมูลเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ถูกนำเสนอ และผู้รับสารเองก็ต้องการที่จะถูกเติมเต็มด้านข้อมูลอย่างมาก

ในทางกลับกัน สื่อร้อนไม่ได้ต้องการการเติมเต็มด้านข้อมูลมากมายนักจากผู้รับสาร ลักษณะนี้แม็คลูแฮนเรียกว่าสื่อร้อนเป็นสื่อที่มีการมีส่วนร่วมต่ำ หรือที่ใช้ว่า 'low in participation' ส่วนสื่อเย็นนั้นต้องการการมีส่วนร่วม/เติมเต็มจากผู้รับสารอย่างสูง จัดเป็น 'high in participation'

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าเราไม่สามารถจัดสื่อแต่ละประเภทเป็นแบบใดแบบหนึ่งได้อย่างถาวร สิ่งที่เราพึงทำคือการพิจารณาในแง่ของคุณลักษณะทั้งสองประการนั้นของสื่อแต่ละสื่อว่าสื่อใดมีมาก-น้อยกว่ากัน เมื่อใช้เกณฑ์ดังกล่าวมาพิจารณาบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านซึ่งมีการนำเสนอทั้งในรูปแบบของการเขียนเป็นจดหมาย , การพิมพ์รวมเป็นหนังสือเล่ม และการนำเสนอในรูปแบบสารคดีอาหารทางโทรทัศน์ ผู้วิจัยจัดให้การเขียนจดหมายมีความเป็นสื่อร้อนมากที่สุด คุณลักษณะของ high definition มีมากกว่าสื่ออีกสองประเภท เพราะสื่อการเขียนในรูปแบบจดหมายนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อความจากการเขียนเท่านั้น ผู้อ่านได้ถูกเติมเต็มข้อมูลอย่างมากผ่านสื่อตัวเขียน ถัดมาคือการพิมพ์เป็นหนังสือเล่ม ที่ใช้การนำเสนอเนื้อหาทั้งในรูปแบบของข้อความ(text) และภาพประกอบ(image) สื่อโทรทัศน์มีความเป็นสื่อร้อนน้อยที่สุด เพราะไม่ได้ขยายผัสสะด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษ กลับกันสื่อโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาได้ถึงสามรูปแบบคือ ข้อความ(text) รูปภาพ(image) และเสียง(audio)

นอกจากการจำแนกสื่อโดยอาศัยคุณลักษณะที่สัมพันธ์กับการรับผัสสะของมนุษย์ตามทฤษฎีของแม็คลูแฮนแล้ว จอห์นฟิสก์ (John Fiske , 1982) ได้จำแนกสื่อตามช่วงของรหัสที่สื่อแต่ละประเภทส่งผ่านได้เป็น 3 ประเภท คือ 1.) The presentational media : เสียง , ใบหน้า , ร่างกาย เหล่านี้ใช้ภาษาที่มีความเป็นธรรมชาติของภาษาพูด , การแสดงออก , ท่าทางและอื่นๆ สิ่งเหล่านี้ต้องการการนำเสนอ

ของผู้ทำการสื่อสารซึ่งเป็นสื่อ ข้อจำกัดของสื่อประเภทนี้คือความเป็นปัจจุบัน(here and now)

ต่อมาคือ 2.) The representational media : หนังสือ , ภาพวาด , ภาพถ่าย , การเขียน , สถาปัตยกรรม , การตกแต่งภายใน , การจัดสวนและอื่นๆ สื่อเหล่านี้ใช้ธรรมเนียมเชิงวัฒนธรรมและสุนทรียะเพื่อสร้างตัวบท(text) บางประเภท สื่อเหล่านี้เป็นสื่อประเภทนำเสนอแทนและสื่อสร้างสรรค์ สร้างตัวบทที่สามารถบันทึกสื่อจากประเภทแรกและสามารถมีอยู่ได้อย่างเป็นอิสระจากผู้ทำการสื่อสาร สื่อประเภทนี้ผลิต “งาน” ของการสื่อสาร

จากคำอธิบายดังกล่าวผู้วิจัยจัดให้บทพระราชนิพนธ์ไกลบ้านทั้งรูปแบบดั้งเดิมที่นำเสนอเป็นจดหมายลายพระราชหัตถเลขาและหนังสือเล่มเป็นสื่อประเภทนี้

และสุดท้าย 3.) The mechanical media : โทรศัพท์ , วิทยุ , โทรทัศน์ สื่อเหล่านี้เป็นตัวส่งสื่อสองประเภทแรก ข้อแตกต่างหลักๆระหว่างสื่อประเภทที่สองและสามคือ สื่อประเภทที่สามนี้ใช้ช่องทาง(channels) ที่ถูกสร้างโดยวิศวกรรมและมีแนวโน้มที่จะมีข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยี บทพระราชนิพนธ์ไกลบ้านที่ถูกนำเสนอเป็นรายการสารคดีอาหารทางโทรทัศน์จัดอยู่ในประเภทนี้

เมื่อได้ทราบแนวคิดเกี่ยวกับการจำแนกประเภทสื่อเบื้องต้นแล้ว ต่อมาผู้วิจัยจะนำเสนอคุณลักษณะของสื่อแต่ละประเภท โดยเน้นไปที่สื่อที่ใช้นำเสนอบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านทั้งสามรูปแบบได้แก่ การเขียนเป็นจดหมาย , การพิมพ์เป็นหนังสือ และการผลิตในรูปแบบสารคดีอาหารทางโทรทัศน์

ธรรมชาติของสื่อภาษาเขียน (written word) สื่อภาษาเขียนในที่นี้ผู้วิจัยหมายความว่า การใช้ตัวอักษรเป็นสื่อในการสื่อสาร โดยเป็นการสร้างตัวอักษรแทนเสียงของมนุษย์ หรือที่เรียกว่า สัทอักษร (phonetic alphabet) ซึ่งในทฤษฎีของแม็คลูแฮน (1964) เปรียบสื่อตัวเขียนเสมือนตาสำหรับหู (An Eye for an Ear) เป็นตัวทำให้เกิดความเด่นชัด(intensification) และการต่อขยาย(extension) ของหน้าที่ด้านการมองเห็น ทั้งนี้

เพราะตัวอักษรลดบทบาทของประสาทสัมผัสด้านเสียง, ด้านการสัมผัส และการรับรสในสังคมวัฒนธรรมที่อ่านออกเขียนได้ นอกจากนี้ สื่อตัวเขียนสามารถที่จะเข้าไปอยู่ในทุกภาษา เกี่ยวข้องกับการแยกออกจากกันของทั้งเครื่องหมายและเสียงออกจากความหมายเชิงสัญลักษณ์และเชิงอารมณ์

นอกจากนี้ การเขียนยังได้ปรับโครงสร้างของความตระหนักรู้ของคนเรา (Ong , 1982) ในแง่ของการเป็นเทคโนโลยี ออง กล่าวว่าการเขียนนั้นเป็นเทคโนโลยี เพราะการเขียนเรียกร้องให้มีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปากกา, กระดาษ, และหมึกต่างๆ

ในทฤษฎีของออง การเขียนเป็นตัวเริ่มต้นสิ่งต่างๆ ที่สื่อสิ่งพิมพ์และคอมพิวเตอร์กำลังทำสานต่อ สิ่งเหล่านั้นคือ การลดลงของพลังงานเสียงสู่พื้นที่ที่เงียบสงบ, การแยกออกจากกันของภาษาจากที่กำลังอยู่ปัจจุบันที่ซึ่งคำพูดเท่านั้นสามารถมีอยู่ได้ และยังได้กล่าวถึงลักษณะธรรมชาติของการเขียนที่แตกต่างจากการพูดโดยสิ้นเชิงคือ ไม่มีวิธีการที่เราจะเขียนอย่างเป็นทางการได้ นั่นคือการเขียนนั้นเป็นของสังเคราะห์-ไม่จริง-อย่างสมบูรณ์ที่สุด

บทพระราชนิพนธ์เรื่องไถลบ้านมีลักษณะสื่อดั้งเดิมที่เป็นการเขียนในรูปแบบของจดหมายส่วนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตีพิมพ์เป็นหนังสือ ดังนั้นแนวคิดต่อมาที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาการข้ามผ่านทางการสื่อสารของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไถลบ้านคือแนวคิดเรื่อง สื่ออักษรตัวพิมพ์

อักษรตัวพิมพ์ (printed word) เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงโลกโดยเฉพาะระบบการพิมพ์แบบเรียงพิมพ์(movable types) ที่ถูกพัฒนารูปแบบมาเรื่อยๆ จนกระทั่งในคริสต์ศตวรรษที่ 15 โยฮันเนส กูเตนเบิร์ก ได้พัฒนาวัสดุของการพิมพ์แบบเรียงพิมพ์จากไม้มาเป็นโลหะเพื่อความทนทานในการทำงาน ประดิษฐ์กรรมของกูเตนเบิร์กเป็นจุดเริ่มต้นของการผลิตหนังสือในปริมาณมากนับแต่นั้นเป็นต้นมา

แม้คลูแชนกล่าวว่า การพิมพ์ได้ก่อให้เกิดผลทั้งทางด้านจิตใจและด้านสังคมที่เปลี่ยนแปลงขอบเขตและแบบแผนของวัฒนธรรมอย่างทันทีทันใด ในด้านจิตใจนั้น หนังสือที่การพิมพ์ได้สร้างความแม่นยำให้แก่มุมมอง ส่วนในด้านสังคม การพิมพ์นำมาซึ่งความเป็นชาตินิยม, อุตสาหกรรมนิยม, ตลาดมวลชน รวมถึงการอ่านออกเขียนได้และการศึกษาที่กว้างขวาง

นอกจากผลหลักๆ ทั้งสองด้าน สิ่งที่เป็นเหมือนของขวัญที่การพิมพ์มีให้แก่มนุษย์คือ การหลุดออกจากกันและการไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน – พลังของการกระทำที่ปราศจากปฏิกิริยา นั่นคือหนังสือนั่นคือพลังที่แท้จริงที่จะแยกความคิดและความรู้สึกเพื่อที่จะสามารถมีการกระทำที่ปราศจากปฏิกิริยาได้

ในทศวรรษของแม้คลูแชน หนังสือเป็นเครื่องมือการสอนชิ้นแรกและยังเป็นของใช้ที่เป็นการผลิตอย่างมวลชน(mass-produced) ชิ้นแรกอีกด้วย สิ่งที่การพิมพ์ได้ต่อขยายอักษรเขียนคือ การพิมพ์ได้เผยและต่อขยายโครงสร้างของการเขียน

สำหรับอง เขามองว่าการพิมพ์เป็นตัวเสริมแรงและแปลงรูปผลกระทบของการเขียนที่เกี่ยวข้องกับความคิดและประสบการณ์ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงจากการพูดมาสู่การเขียนนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงจากบริบทของเสียงมาสู่การมอง การเปลี่ยนแปลงจากการเขียนมาสู่การพิมพ์นั้นเป็นการมองที่ให้ความสำคัญกับการตั้งใจ (attention)

แม็คเคเวล (1994) ได้สรุปคุณลักษณะของสื่อหนังสือไว้ 7 ประการคือ

1. เป็นเทคโนโลยีของการพิมพ์แบบระบบเรียงพิมพ์ (movable type)
2. หน้าต่างๆ ผูกพัน – เย็บรวมเป็นเล่ม
3. มีหลากหลายฉบับ
4. มีลักษณะเป็นของใช้

5. มีเนื้อหาหลากหลาย
6. ใช้เป็นสื่อเฉพาะบุคคล
7. สามารถพิมพ์เผยแพร่ได้อย่างอิสระ

ในงานวิจัยชิ้นนี้นอกจากศึกษาบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านในรูปแบบสื่อหนังสือเล่มแล้ว ยังศึกษาบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านในรูปแบบที่ถูกนำเสนอเป็นสารคดีอาหารทางโทรทัศน์ ดังนั้นคุณลักษณะของสื่อประเภทสุดท้ายที่ผู้วิจัยต้องทราบเพื่อนำไปวิเคราะห์ชิ้นงานคือคุณลักษณะของสื่อโทรทัศน์ ทั้งนี้สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อเย็นที่ต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ใช้สื่ออย่างมากมาย ทั้งนี้เพราะสื่อโทรทัศน์ได้นำเสนอเนื้อหาในหลากหลายรูปแบบทั้ง โดยข้อความ ภาพ และเสียง ผู้ใช้สื่อโทรทัศน์ใช้ประสาทสัมผัสทั้งทางด้านการฟังและการมองเห็นควบคู่กันไป

คุณลักษณะของสื่อประเภทต่างๆที่กล่าวไปข้างต้น ผู้วิจัยใช้เพื่อศึกษาการสร้างความหมายตามนิยามการสื่อสารตามแนวทางสัญวิทยา ซึ่งการสร้าง ความหมายมาจากทั้งตัวสื่อและตัวสารประกอบกัน ดังนั้นผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษา ลักษณะของสารด้วยว่ามีคุณลักษณะเช่นไร แนวคิดที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาคุณลักษณะของ สารคือแนวคิดเรื่อง **ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท(Transtextuality)**

การข้ามผ่านทางการสื่อสารของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านที่ผู้วิจัย ศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากสองสื่อหลักคือหนังสือเล่มและสารคดีอาหารทางโทรทัศน์ เนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละสื่อมีความแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเนื้อหาหรือตัวบท ดังกล่าวก็มีความสัมพันธ์กันในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แนวคิดนี้เป็นแนวคิดทาง ภาษาศาสตร์ Gerard Genette (เจริญพงศ์ ศรีสกุล, 2545) นักภาษาศาสตร์ได้กล่าวถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันและกันระหว่างตัวบทหรือ “transtextuality” ซึ่ง ครอบคลุมถึงทุกสิ่งซึ่งทำให้ตัวบทหนึ่งสัมพันธ์กับตัวบทอื่นๆไม่ว่าจะโดยชัดเจนหรือไม่ก็ ตาม ทั้งนี้ Genette ได้แบ่งประเภทความสัมพันธ์ของตัวบทดังกล่าวไว้ 5 ลักษณะได้แก่

1. ลักษณะสัมพันธ์บท (Intertextuality) คือลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบท 2 ตัวบทหรือมากกว่าที่ปรากฏอยู่ร่วมกัน หรือการที่ตัวบทหนึ่งปรากฏอยู่ในตัวบทอื่น ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในลักษณะต่างๆไม่ว่าจะปรากฏชัดเจนมากหรือน้อยก็ตาม ทั้งนี้ลักษณะความสัมพันธ์ในลักษณะสัมพันธ์บทตามที่ Genette ได้ศึกษาจากตัวบทในหนังสือและวรรณกรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ลักษณะการอ้างอิงคำพูด (quoting) การยืมคำหรือสำเนาตัวบทอื่น ๆ (plagiarism) จนถึงลักษณะที่ไม่เห็นชัดเจน เช่น การพาดพิงถึงตัวบทอื่น หรือการอ้างถึงตัวบทอื่น ๆ โดยนัย (allusion)
2. ลักษณะการเป็นประวัติของตัวบท (Paratextuality) เป็นความสัมพันธ์ของตัวบทที่เรียกว่า “ประวัติสาร” ซึ่งอยู่แวดล้อมตัวบทและช่วยประกอบตัวบทนั้น ๆ เป็นตัวบทที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยผู้เขียนโดยตรง (authorial) หรือเกิดขึ้นจากบุคคลอื่นก็ตาม (allographic paratext) ในการศึกษาตัวบทในหนังสือและวรรณกรรม Genette อธิบายถึงประวัติตัวบทว่าเป็นผลรวมจากการประกอบขึ้นจากทั้งองค์ประกอบต่างๆที่อยู่ในตัวอื่น (peritext) และองค์ประกอบซึ่งอยู่ภายนอกตัวอื่น (epitext) ในสื่อประเภทหนังสือประวัติตัวบทภายใน ได้แก่ รูปเล่ม (format) หมายถึง ขนาดและการเข้าเล่มหนังสือ รวมทั้งวัสดุที่นำมาผลิต รายละเอียดปก ปกนอก และปกหลังซึ่งให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน รวมทั้งส่วนประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์เป็นหนังสือ เช่น ขนาดและการวางพิมพ์ บทนำหรือคำนำหนังสือ ชื่อเรื่องย่อและสารบัญ, ภาพประกอบ, หมายเหตุของหนังสือ

สำหรับประวัติภายนอก จากการศึกษาในตัวบทในหนังสือ ได้แก่ ตัวบทที่อยู่ไกลจากตัวบท แต่มีความสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้อ่านเข้าถึงตัวบท หรือทำให้ผู้อ่านสนใจในตัวบท อันได้แก่ องค์ประกอบเชิงประวัติที่อยู่นอกเล่มซึ่งครอบคลุมสื่อประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมหนังสือจากผู้ผลิตโดยตรง บทวิจารณ์ผลงานตนเองของผู้ประพันธ์ รวมทั้งผลตอบรับจากสาธารณะที่มีต่อผลงาน ตลอดจนประวัติที่ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งรูปแบบการสัมภาษณ์ การสนทนา หรือแม้แต่การอภิปราย

นอกจากนี้ในส่วนของประวัติของตัวบทยังมีลักษณะตัวบทย่อยอีกสองประเภท ได้แก่ ก่อนตัวบท(pre-text หรือ foretext) ซึ่งอธิบายถึงวิธีการในการที่ผู้ประพันธ์แต่งผลงาน หรือสิ่งที่ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะให้ผู้อ่านหรือผู้รับสารได้ทราบ รวมทั้งสำเนา โครงร่างของผลงาน การวางแผนงานเขียน ข้อสรุประหว่างการเขียน เนื้อหาที่ถูกตัดทิ้งจากผลงานที่เผยแพร่ และอีกประเภทคือ หลังตัวบท(after-text) อันได้แก่ เนื้อหาที่ได้รับการปรับปรุง(revision) หรือได้รับการแก้ไข(correction) ซึ่งในที่นี้ Genette หมายถึงเนื้อหาก่อนที่จะมาเป็นผลงานอย่างเป็นทางการที่ได้รับการเผยแพร่ ซึ่งหน้าที่ของประติสารทั้งสองประเภทนี้ โดยหลักได้แก่การแสดงให้เห็นถึงวิธีการว่า การจะเกิดขึ้นเป็นตัวบทที่เผยแพร่ได้นั้นได้มาด้วยวิธีการใด

มีผู้ศึกษาถึงประวัติของตัวบทที่ปรากฏในสื่อภาพและเสียงที่มีความเคลื่อนไหว โดย วิรินดา เต็มไทยมงคล (2549) ศึกษาปรสิติกการสื่อสารในรายการโทรทัศน์เล่าข่าวเช้า พบว่าประวัติที่ปรากฏในรายการเล่าข่าวมีอยู่หลายระดับ ทั้งระดับของสื่อโทรทัศน์, ระดับสถานี, ระดับรายการ และระดับของตัวบท นอกจากนี้พบว่าปรสิติกการสื่อสารมีลักษณะพลวัต สามารถเปลี่ยนสถานะได้ เมื่อมีเงื่อนไขต่างๆทั้งนี้เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความเคลื่อนไหว

3. ลักษณะอัตตะของตัวบท (Metatextuality) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบทซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในลักษณะที่ตัวบทหนึ่งทำหน้าที่อธิบายอีกตัวบทหนึ่ง ทั้งนี้การอธิบายสามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการระบุ หรืออ้างอิงถึงตัวบทที่ถูกอธิบาย ทั้งนี้ Genette ยกตัวอย่างให้เห็นว่าบทวิจารณ์(commentary) คือตัวอย่างที่ชัดเจนของอัตตะของตัวบท

4. ลักษณะการเป็นทุดียบท (Hypertextuality) หรือลักษณะตัวบทลำดับที่สอง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของตัวบทโดยตัวบทหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง เรียกว่า ทุดียบท ทำหน้าที่ขยายอีกตัวบทหนึ่งซึ่งเคยมีอยู่เดิม เรียกว่า ปฐมบท ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการเลียนแบบ การผสมผสานลักษณะของตัวบทเดิม การล้อเลียนตัวบทเดิม

ลักษณะของการพัฒนาปฐมบทเป็นทุติยบทมี 2 ลักษณะได้แก่การแปลงรูป(transformation) ซึ่งการเป็นทุติยบทไม่จำเป็นต้องปรากฏให้เห็นได้ว่าเกิดขึ้นมาจากตัวบทเดิม แต่จะอยู่โดยปราศจากปฐมบทไม่ได้ เช่น การตัดทอน และอีกลักษณะหนึ่งคือการเลียนแบบ(imitation) ซึ่งเป็นลักษณะการแปลงรูปแบบหนึ่งโดยอ้อม ซึ่งการเลียนแบบนั้นมีลักษณะพิเศษคือ ทุติยบทจำเป็นต้องมีต้นแบบ(model) หรือมีลักษณะส่วนใดส่วนหนึ่งของปฐมบท

ทั้งนี้เราสามารถจำแนกประเภทของทุติยบทได้ 4 ประเภท โดยจำแนกตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างทุติยบท และ ปฐมบทและลักษณะการพัฒนาทุติยบทได้แก่ 1. Parody เป็นการบิดเบือนตัวบทเดิม ด้วยวิธีการแปลงรูปน้อยที่สุด 2. Travesty เป็นการแปลงรูปของตัวบทเดิมโดยมีรูปแบบวิธีการ(stylistic) 3. Caricature เป็นลักษณะการเลียนแบบจากตัวบทเดิม ในลักษณะเชิงเสียดสี(satire) และ 4. Pastiche เป็นลักษณะของตัวบทใหม่ที่เลียนแบบจากตัวบทเดิม โดยปราศจากเจตนาของการเสียดสี

ความแตกต่างระหว่างทุติยบทแบบ parody และ travesty จึงอยู่ที่ระดับความแตกต่างของการบิดเบือนจากตัวบทต้นฉบับ หรือปฐมบท โดยทั้งสองแบบมีความสัมพันธ์โดยการแปลงรูปจากตัวบทต้นฉบับ ในขณะที่ caricature และ pastiche เป็นลักษณะของการเลียนแบบจากตัวบทต้นฉบับ แต่มีความแตกต่างกันอยู่ที่ระดับความแตกต่างของหน้าที่และเจตนา สรุปได้ดังนี้

ความสัมพันธ์	การแปลงรูป		การเลียนแบบ	
ประเภท	Parody	Travesty	Caricature	Pastiche

นอกจากนี้ Genette ยังอธิบายถึงกระบวนการในการสร้าง ทุติยบท ในตัวบทของหนังสือและวรรณกรรมด้วยวิธีการต่างๆ โดยการพัฒนาทุติยบทนั้นมีวิธีการที่หลากหลาย และแตกต่างกัน ประกอบด้วย

- การสร้างต่อเนื่อง (continuation) หมายถึง การสร้างความสมบูรณ์ให้กับตัวบทปฐุมบทที่ยังไม่จบเรื่อง ซึ่งโดยทั่วไปการสร้างทุตียบทลักษณะนี้จะเป็นการทำโดยผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้ประพันธ์
- เนื้อหาเสริม (supplement) หมายถึง เนื้อหาหรือตัวบทที่สามารถทดแทนกับเนื้อหาที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งเสริมเพื่อเป็นการเลือกเพิ่มเติมให้กับทุตียบท ดังนั้นปฐุมบทของเนื้อหาเสริมจึงได้แก่ก่อนตัวบท ซึ่งแสดงให้เห็นที่มาของผลงานที่สมบูรณ์
- เนื้อหาภาคต่อ (sequel) และบทส่งท้าย (epilogue) เนื้อหาภาคต่อ หมายถึง การต่อเติม-เนื้อหาของตัวบทปฐุมบท มีวัตถุประสงค์เพื่อยืดเนื้อเรื่องของตัวบทเดิมที่จบลงแล้วให้เพิ่มขึ้น ส่วนบทส่งท้าย คือ ทุตียบทที่ทำหน้าที่เป็นบทสรุปเพื่อไขข้อข้องใจที่ทิ้งไว้ในปฐุมบท
- การเปลี่ยนสกุลของตัวบท(generic reactivation) เป็นลักษณะการสร้างทุตียบทที่เปลี่ยนแปลงสกุลของปฐุมบท ให้เป็นไปตามความนิยม
- การแทนที่ตัวบท(transposition) เป็นวิธีการสร้างทุตียบทที่ครอบคลุมวิธีการอื่นๆที่กว้างขวาง แต่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้การแทนที่ตัวบทประกอบด้วยวิธีการย่อยดังนี้
 - 1.) การแปลตัวบท(translation) หมายถึง การแปลหรือแทนที่ตัวบทจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง
 - 2.) การเปลี่ยนเป็นร้อยกรอง(versification) และการเปลี่ยนเป็นร้อยแก้ว (prosification) เป็นลักษณะการเปลี่ยนวิธีการนำเสนอของตัวบทปฐุมบท ให้เป็นทุตียบทด้วยวิธีการทางการประพันธ์ที่แตกต่าง

3.) การแปลงโวหาร (transtylization) หมายถึง การสร้างทุติยบทจาก การเปลี่ยนแปลงรูปแบบโวหาร หรือการประพันธ์ผลงานเดิมใน ลักษณะการประพันธ์แบบใหม่

- การแปลงตัวบทในเชิงปริมาณ(quantitative transformation) เป็นวิธีการ สร้างทุติยบทโดยกระบวนการในทางปริมาณ ซึ่งสามารถกระทำได้สอง ลักษณะได้แก่ การลดตัวบทลง หรือการเพิ่มตัวบท

ในการลดตัวบทลงสามารถทำได้โดยวิธีการตัดทอนตัวบท(excision) ซึ่ง เป็นการตัดตัวบทส่วนใหญ่ออกจากปฐมบท และการกระชับตัวบท(concision) ซึ่งเป็นวิธีการ สร้างทุติยบทในลักษณะที่สั้นกระชับ โดยไม่ต้องอ้างอิงการใช้คำของปฐมบท

นอกจากนี้ยังมีวิธีการลดตัวบทในเชิงโครงสร้าง ได้แก่ การสรุปตัวบท (condensation) เป็นการสร้างทุติยบทจากการสรุปโครงสร้างของปฐมบท เพื่อลดตัวบท ลง หรืออีกนัยหนึ่งคือการย่อตัวบทเดิมในลักษณะเชิงวิจารณ์ตัวบทเดิม และการย่อยตัว บท(digest) ซึ่งเป็นการสร้างทุติยบทจากสรุปความของตัวบทเดิม แต่ไม่มีลักษณะของ การวิจารณ์

สำหรับการเพิ่มตัวบท ประกอบด้วยวิธีการต่อเติมตัวบท(extension) ซึ่ง มีลักษณะตรงกันข้ามกับการตัดทอน แต่มีความคล้ายคลึงที่เป็นการเพิ่มตัวบทจำนวน มากให้กับตัวบทเดิม และการเสริมตัวบท(expansion) ซึ่งเป็นการเพิ่มความยาวของตัว บทให้มากขึ้น เพื่อสร้างเป็นทุติยบท นอกจากนี้ยังมีกลวิธีการขยายตัวบท (amplification) ซึ่งเป็นการขยายความของแก่นเรื่องจากตัวบทเดิม ซึ่งประกอบขึ้นจาก การต่อเติม และการเสริมตัวบท

- การเปลี่ยนรูปแบบการเล่าเรื่อง(transmodalization) หมายถึง การพัฒนา ทุติยบทจากการแทนที่การเล่าเรื่องของปฐมบท ด้วยวิธีการเล่าเรื่องแบบใหม่ ทั้งนี้ แบ่งเป็นลักษณะย่อยได้เป็นเปลี่ยนรูปแบบภายใน(intramodal transmodalization) ซึ่งเป็นกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างการเล่าเรื่องจากภายใน

ได้แก่ การเปลี่ยนช่วงเวลา เปลี่ยนบรรยากาศของเรื่อง รวมทั้งเปลี่ยนผู้บรรยายเรื่อง เป็นต้น และอีกประเภทหนึ่งเรียกว่าการเปลี่ยนรูปแบบภายนอก(intermodal transmodalization) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนรูปแบบการเล่าเรื่องแบบใหม่

การเปลี่ยนเรื่อง และการกระทำของตัวละคร(diegetic and pragmatic transposition) หมายถึงการพัฒนาทุติยบทที่เปลี่ยนแปลงเรื่อง หรือฉากของเหตุการณ์ หรือการเปลี่ยนการกระทำของตัวละครในปฐมบท

- การสร้างความใกล้ชิด(proximization) หมายถึงการพัฒนาปฐมบท ด้วยกลวิธีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวของปฐมบทให้มีความร่วมสมัย และการสร้างความใกล้ชิดให้กับผู้รับสารมากขึ้น เช่น เปลี่ยนยุคสมัยเป็นปัจจุบัน
- การเปลี่ยนแรงจูงใจ(transmotivation) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจของตัวละคร ซึ่งเกิดจากกระบวนการสร้างแรงจูงใจใหม่(motivation) และการลดแรงจูงใจเดิม(demotivation)ให้กับตัวละครใดๆ เพื่อพัฒนาเป็นทุติยบท
- การเปลี่ยนเชิงคุณค่า(transvaluation) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงคุณค่าบางประการของตัวละคร ซึ่งเกิดจากกระบวนการเพิ่มค่าตัวละคร(valuation) และการลดค่าตัวละครที่มีอยู่เดิม(devaluation) ให้กับตัวละครใดๆ เพื่อพัฒนาเป็นทุติยบท เช่น เพิ่มอารมณ์ขันให้กับตัวละคร หรือการพัฒนาตัวละครรองให้มีบทบาทมากขึ้น

5. ลักษณะพันธุบท (Architextuality) พันธุบทเป็นความสัมพันธ์ที่รวมเอาความเชื่อมโยงของตัวบทแต่ละตัวบทต่อสิ่งที่ตัวบทนั้นนำเสนอ เช่น สกุลของตัวบท(genre) กล่าวคือพันธุบทเป็นแบบฉบับที่เปลี่ยนแปลงได้ยากซึ่งวางกรอบระบบทั้งหมดของตัวบท และเป็นชุดของประเภทตัวบทที่ทำให้เกิดตัวบทต่างๆ อย่างไรก็ตามโดยปกติแล้วตัวบทใดๆจะไม่ได้ถูกคาดหวังที่จะต้องระบุให้เห็นได้ว่าเป็นตัวบทประเภทใด ดังนั้นพันธุบทจึง

เป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่เป็นนามธรรมมากที่สุดและชัดเจนน้อยที่สุดตามทัศนะของ Genette

ลักษณะพันธุบท มีความสำคัญคือเป็นสิ่งช่วยนำทาง และตัดสินระดับความคาดหวังของผู้รับสารที่มีต่อดัชนีนั้นๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงประเภท (generic) รูปแบบ (modal) ความคาดหวังเกี่ยวกับแก่นหรือใจความ หรือความคาดหวังต่อไวยากรณ์ที่ใช้ในตัวบท (thematic and figurative expectation about texts)

จากการศึกษาตัวบทในสี่หนังสือนั้น Genette อธิบายถึงตัวอย่างของพันธุบท ที่ช่วยบ่งชี้ถึงโครงสร้างหรือประเภทของวรรณกรรม หรืองานประพันธ์แต่ละเรื่อง เช่น รูปแบบการนำเสนอ เช่น การเล่าเรื่อง และแนวคิดสำคัญหรือแก่นของเรื่อง เช่น บทกวีประเภทมหากาพย์อาศัยการเล่าเรื่องโดยบุคคลที่สาม โดยมีตัวละครที่มีการกระทำที่น่ายกย่อง และจบลงด้วยโศกนาฏกรรม เป็นต้น

ตัวบททั้ง 5 ลักษณะนี้ Genette เสนอแนวทางในการพิจารณาตัวบททั้งหมดว่าแยกจากกันไม่ได้ โดยตัวบทแต่ละลักษณะมีความคาบเกี่ยวกันอยู่ หรือกล่าวได้ว่าลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบทหนึ่งๆ จึงมีได้หลายลักษณะ นอกจากนี้ รูปแบบที่แตกต่างกันของ ประเภทของตัวบทอีกด้วย

ในการวิจัยชิ้นนี้นอกจากผู้วิจัยจะศึกษาการข้ามผ่านทางารสื่อสารโดยวิเคราะห์จากลักษณะของตัวสื่อและตัวสาร รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ของการสื่อสารแล้ว ผู้วิจัยยังศึกษาลักษณะที่เกิดขึ้นจากการสร้างความหมายของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านในแต่ละลำดับ โดยพิจารณาเป็นสองมิติด้วยกัน คือ ในมิติของการสื่อสาร (communication) และในมิติของอัตตะของการสื่อสาร (metacommunication) ซึ่ง Gregory Bateson ได้กล่าวว่าอัตตะของการสื่อสารเป็นเรื่องของการสื่อสารเกี่ยวกับการสื่อสาร (communication about communication) ทั้งนี้ ในแบบจำลองการสื่อสารของจาโคบสัน ได้อธิบายถึงอัตตะของการสื่อสารว่าเป็นหน้าที่ขององค์ประกอบตัวรหัสของการสื่อสาร สารทุกสารต้องมีอัตตะของการสื่อสารที่ชัดเจนหรือซ่อนเร้นไว้อย่างใดอย่าง

หนึ่งที่จะระบุรหัสที่ได้ใช้ในการจัดการความหมาย ทั้งนี้ในการสร้างความหมายของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านซึ่งได้มีการข้ามผ่านทางการสื่อสาร คือมีการสร้างความหมายไว้ในหลายลำดับและใช้สื่อคนละประเภทกัน ย่อมจะมีการใช้รหัสที่แตกต่างกันและสิ่งนี้เองที่ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าอัตราของการสื่อสารที่เกิดขึ้นในการสร้างความหมายในแต่ละลำดับย่อมแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นหากผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างความหมายของบทพระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้านทั้งในมิติของการสื่อสารและอัตราของการสื่อสาร ย่อมจะทำให้มองเห็นและเข้าใจลักษณะที่เกิดขึ้นจากการข้ามผ่านทางการสื่อสารของเรื่องไกลบ้านได้มากขึ้น